

Prof. Piotr Winkielman
DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY, 0109
OFFICE: (858) 822-0682
FAX: (858) 534-7190

9500 GILMAN DRIVE
LA JOLLA, CALIFORNIA 92093-0109
E-Mail: PWINKIEL@UCSD.EDU

16.05. 2016

Recenzja pracy doktorskiej mgr Agnieszki Dębskiej” REKONSTRUOWANIE WIEDZY I PERSPEKTYWY POZNAWCZEJ DRUGIEJ OSOBY w PROCESIE KOMUNIKACJI” pisanej pod kierunkiem dr. Rączaszek---Leonardi

Praca mgr Agnieszki Dębskiej poświęcona jest klasycznemu problemowi psychologii – jakie zdolności poznawcze wymagane są by szybko, poprawnie, i „łatwo” zinterpretować wypowiedz drugiej osoby. Badaczka argumentuje, że oprócz tradycyjnie badanej zdolności uwzględniania perspektywy innych osób, interpretacja wypowiedzi zależy również od wielu rodzaju dodatkowych informacji semantycznych, pragmatycznych i społecznych. Praca składa się z części teoretycznej oraz trzech eksperymentów.

Część teoretyczna pracy zawiera staranne przedstawienie ogólnego problemu interpretacji języka oraz konkretnych modeli interpretacji (i) Opartych na Ograniczeniach, i (ii) Dostosowywania Perspektyw. Autorka argumentuje że w procesie interpretacji wypowiedzi istnieją dwa źródła kosztów poznawczych: pragmatyczne oraz semantyczne, które działają w miarę niezależnie.

W części empirycznej przedstawiono trzy badania. Eksperyment 1 pokazał, że czas interpretacji zależy od typowości i jakości konkurentów semantycznych, który należy zignorować. Te koszty są niezależne od kosztów perspektywy. Eksperyment 2 potwierdził te wnioski i pokazał że trudny konflikt semantyczny prowadzi to dużej liczby egocentrycznych błędów. Eksperyment 3 pokazał, że czynniki takie jak wiarygodność rozmówcy również wpływają na proces uwzględniania perspektywy poznawczej drugiej osoby

Część teoretyczna: ocena

W teoretycznej części pracy podoba mi się wiele aspektów. Autorka dobrze rozumie i jasno tłumaczy złożone modele procesów poznawczych w procesie rozumienia języka. To, co ważniejsze, potrafi odnieść te modele do literatury nie tylko z psychologii języka, ale też psychologii rozwojowej, poznawczej i społecznej. W tym sensie, praca zwraca uwagę swoim interdyscyplinarnym charakterem.

Część empiryczna: ocena

Część empiryczna pracy jest też bardzo ciekawa i oferuje trzy bardzo ciekawe paradygmaty, zastosowanie wielu metod, i bogate analizy. Analiza i interpretacja wyników może nie są idealne, ale są optymalne dla podjętych celów. Moim jednym drobnym zastrzeżeniem jest to że autorka mogła się skupić na lepszym zrozumieniu podstawowego paradygmatu, zamiast zmieniać paradygmat w każdym zadaniu. Mimo tych uwag uważam, że w badaniach uzyskano ciekawe wyniki, które po dalszym dopracowaniu są potencjalnie publikowalne.

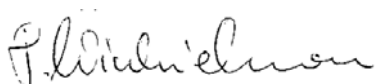
Formalna strona pracy: ocena

Jeśli chodzi o stronę formalną pracy, to jej struktura jest bez zarzutu.

Podsumowanie i wniosek

Podsumowując, ta praca pokazuje że autorka rozumie problemy badawcze na wyrafinowanym poziomie teoretycznym i pokazała że potrafi zamienić swe pytania w konkretny projekt badawczy, który przyniósł wymierne rezultaty.

Konkludując stwierdzam, że praca stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Autorka przejawiała w niej zarówno głęboką wiedzę teoretyczną, jak i samodzielność w stosowaniu nowych metod badawczych. Praca zatem odpowiada warunkom określonym w art. 31 ustawy z dnia 14 marca 2003 o tytule i stopniach naukowych (Dz.U. nr 65 poz. 595) i jej Autorka, Pani mgr **Agnieszka Dębska**, powinna zostać dopuszczona do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Piotr Winkielman, Professor of Psychology,
University of California, San Diego